

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ С.В. Іванов
(підпис)

« ___ » _____ 20 р.

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

ЛАБОРАТОРНИЙ ПРАКТИКУМ

для студентів напряму підготовки
6.030509 «Облік і аудит»
денної та заочної форм навчання

Всі цитати, цифровий та фактичний матеріал, бібліографічні відомості перевірені. Написання одиниць відповідає стандартам

Підпис(и) автора(ів) _____
« ___ » _____ 2014р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
обліку і аудиту
Протокол № 17
від 10.06 .2014 р.

Реєстраційний номер
електронного лабораторного
практикуму у НМВ 49.53-17.06.2014

КИЇВ НУХТ 2014

Фінансовий облік [Електронний ресурс] : лабораторний практикум для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форм навч. / уклад. Л.М. Духновська, О.С.Щербина. – К. : НУХТ, 2014. – 51 с.

Рецензент: **Н.І. Беренда**, канд. екон. наук

Укладачі: **Л.М. Духновська**
О.С. Щербина

Відповідальний за випуск **Л.М.Чернелевський**, канд. екон. наук, проф.

Подано в авторській редакції

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

В умовах ринкового середовища України головним гарантом успішного функціонування підприємства є розробка власної концепції обліку, яка б відповідала національним інтересам держави. На будь-якому підприємстві облік та звітність займають центральну позицію, оскільки цифри свідчать про успішну чи безуспішну діяльність підприємства. Знати бухгалтерський облік необхідно не лише бухгалтерам, але і менеджерам всіх рівнів, оскільки він допомагає краще зрозуміти ці цифри, працювати з ними більш ефективно.

Науково поставлений на підприємстві облік є основою для реалізації функції контролю і аналізу господарської діяльності. Облік повинен забезпечити повсякденний контроль за правильним і цільовим використанням коштів, матеріальних, енергетичних і трудових ресурсів, їх збереженням, а також, на базі аналізу, сприяти поліпшенню фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій

Дисципліна «Фінансовий облік» логічно продовжує курс «Бухгалтерського обліку», враховує міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку і є базовою для дисциплін, які формують фахівця в галузі обліку, економічного аналізу, контролю і аудиту. Фінансовий облік в галузях харчової промисловості має свої певні особливості, що мають бути розглянуті при вивченні даного курсу.

Мета дисципліни «Фінансовий облік» – формування у майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навичок щодо організації бухгалтерського обліку на промислових підприємствах, підготовки й надання фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття рішень в області фінансової політики, управління економікою, а також оподаткування.

Завдання: придбання системи знань про фінансовий облік як однієї з функцій підприємницької діяльності, вивчення методів організації ведення на підприємствах фінансового обліку активів, капіталу та зобов'язань за національними стандартами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- правові та організаційні основи системи фінансового обліку;
- національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, що регулюють ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. порядок обрання облікової політики;
- прийоми ведення бухгалтерського обліку на підприємствах харчової промисловості; фінансову документацію;
- особливості обліку основних засобів, виробничих запасів, готової продукції та її реалізації, праці та заробітної плати, грошових коштів та фінансових результатів.

Після вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- користуватися нормативними документами;
- з'ясувати сутність поняття облікового процесу активів та зобов'язань на підприємствах з різною формою власності;

- розуміти організаційні та методологічні аспекти ведення фінансового обліку на підприємствах;
- складати кореспонденцію рахунків по основних господарських процесах за темами програми;
- формувати робочу документацію, первинні документи та облікові реєстри;
- складати на підставі облікових реєстрів фінансову звітність;
- аналізувати фінансову звітність.

Студенти повинні мати уявлення про використання користувачами інформації фінансового обліку в процесі прийняття рішень; про взаємозв'язок фінансового й управлінського обліку в процесі підготовки інформації для численних користувачів (внутрішніх і зовнішніх, включаючи податкові служби); про основні концепції бухгалтерської (фінансової) звітності.

Мета виконання лабораторних робіт – вивчення методики ведення бухгалтерського обліку з використанням інформаційних систем. В результаті виконання лабораторних робіт студенти повинні отримати навички: налаштовувати робоче середовище системи; налаштовувати План рахунків; створювати інформаційну базу підприємства; вести облік на основних ділянках (касові операції та розрахунки з підзвітними особами, операції на поточному рахунку, розрахунки з постачальниками, з оплати праці тощо); формувати звітність.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Структура і зміст бухгалтерського обліку на підприємстві. Документація в системі фінансового обліку. Організація фінансового обліку на підприємствах харчової промисловості.

Тема 2. Облік грошових коштів

Поняття грошових коштів та їх еквівалентів. Організація первинного обліку операцій з готівкою. Облік касових операцій. Відображення результатів інвентаризації каси на рахунках бухгалтерського обліку. Організація безготівкових розрахунків. Порядок відкриття рахунків в банках. Особливості відображення в обліку коштів в іноземній валюті. Облік інших коштів.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Облік розрахунків з дебіторами. Облік створення та використання резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків за претензіями. Облік короткострокових векселів одержаних.

Тема 4. Облік основних засобів

Поняття основних засобів, їх класифікація та способи оцінки. Амортизація основних засобів. Документальне оформлення та аналітичний облік основних засобів. Синтетичний облік основних засобів. Облік надходження засобів. Ремонт, реконструкція та модернізація основних засобів. Вибуття основних засобів. Інвентаризація та дооцінка основних засобів.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

Поняття нематеріальних активів. Облік надходження, амортизації та вибуття нематеріальних активів. Особливості обліку гудвілу.

Тема 6. Облік виробничих запасів

Економічна сутність категорії „запаси”, класифікація запасів. Характеристика бухгалтерських рахунків з обліку запасів. Документування операцій з руху виробничих запасів. Облік надходження виробничих запасів. Оцінка вибуття запасів. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів. Інвентаризація запасів.

Тема 7. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Поняття фінансових інвестицій, їхня класифікація. Організація обліку довгострокових фінансових інвестицій відносно відповідно до стандарту 12 «Фінансові інвестиції». Визнання та оцінювання фінансових інвестицій. Суть капітальних інвестицій. Відображення в обліку операцій з довгостроковими фінансовими інвестиціями.

Тема 8. Облік сировини і матеріалів

Синтетичний та аналітичний облік надходження і використання сировини і матеріалів.

Тема 9. Облік палива та готової продукції

Побудова обліку готової продукції. Оцінювання готової продукції. Схема рахунків обліку готової продукції. Реалізація готової продукції.

Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій

Аналітичний та синтетичний облік поточних фінансових інвестицій.

Тема 11. Облік витрат виробництва

Основи побудови обліку формування витрат на виробництво. Групування витрат за статтями калькуляції та економічними елементами. Калькуляція собівартості готової продукції. Методи калькулювання собівартості готової продукції. Облік витрат на виробництво продукції.

Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Особливості обліку витрат майбутніх періодів.

Тема 13. Облік короткострокових зобов'язань

Сутність зобов'язань підприємства. Визнання короткострокових зобов'язань. Класифікація короткострокових зобов'язань за розрахунками та позиками. Облік короткострокових векселів виданих. Порядок розміщення короткострокових зобов'язань у балансі підприємства. Облік короткострокових кредитів банку. Сутність короткострокових зобов'язань підприємства, що виникають з постачальниками та підрядниками. Синтетичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Організація аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Тема 14. Облік довгострокових зобов'язань

Класифікація довгострокових зобов'язань. Визнання довгострокових зобов'язань підприємства. Довгострокові векселі та порядок їх обліку. Простий та переказний векселі. Схема обороту переказного векселя. Документування вексельного обліку. Відображення інформації з векселями виданими у системі фінансового обліку. Довгострокові позики банку, їх документування та порядок погашення. Синтетичний та аналітичний облік довгострокових позик банку. Визнання довгострокових зобов'язань за облігаціями та з фінансової оренди. Облік номінальної вартості облігації. Облік дисконту за випущеними облігаціями. Джерела фінансування премій та дисконту. Синтетичний та аналітичний облік зобов'язань за довгостроковими облігаціями.

Тема 15. Облік праці та її оплати

Економічний зміст оплати праці. Завдання обліку праці та розрахунків з оплати праці. Документальне оформлення руху персоналу. Види, форми і системи оплати праці. Склад фонду оплати праці. Облік використання робочого часу. Облік виробітку. Розрахунок середньої заробітної плати. Табельний облік. Методика нарахування заробітної плати персоналу підприємства за відпрацьований та невідпрацьований час та інших виплат. Індексація та компенсація невикраденої заробітної плати. Види утримань із заробітної плати та їх облік. Методика та техніка складання розрахунково-платіжних відомостей. Облік забезпечення виплат відпусток персоналу підприємства. Облік розрахунків з персоналом по заробітній платі. Особливості обліку розрахунків з депонентами. Облік нарахувань на фонд оплати праці.

Тема 16. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів

Узагальнення інформації про розрахунки за всіма видами платежів до бюджету. Характеристика субрахунків до рахунку «Розрахунки за податками і платежами». Бухгалтерський облік нарахування податків до бюджету. Облік

зменшення заборгованості по податках. Організація синтетичного та аналітичного обліку розрахунків за податками. Особливості обліку податку на прибуток і ПДВ, а також місцевих податків. Особливості обліку відстрочених податкових активів і зобов'язань.

Тема 17. Облік доходів і витрат

Види діяльності підприємства та їх характеристика. Класифікація доходів підприємства. Економічний зміст реалізації (продажу) продукції. Документальне оформлення реалізації продукції. Синтетичний і аналітичний облік доходів від реалізації продукції. Облік доходів від реалізації іноземної валюти. Облік доходів від реалізації інших оборотних активів. Облік доходів від операційної оренди активів. Облік доходів від операційної курсової різниці. Визначення і облік одержаних пені, штрафи, неустойки. Особливості обліку одержаних грантів і субсидій. Облік інших доходів від операційної діяльності. Облік доходів і витрат від участі в капіталі. Облік інших фінансових доходів. Облік доходів і собівартості реалізованих необоротних активів. Облік доходів і собівартості реалізованих майнових комплексів. Облік доходів і витрат від неопераційних курсових різниць. Облік доходів від безоплатно одержаних активів. Облік інших доходів звичайної (інвестиційної) діяльності. Облік надзвичайних доходів і витрат. Облік загальновиробничих, адміністративних і витрат на збут.

Тема 18. Облік доходів майбутніх періодів

Облік доходів майбутніх періодів.

Тема 19. Облік фінансових результатів діяльності підприємства

Економічний зміст прибутку та його значення в діяльності підприємства. Завдання обліку фінансових результатів. Облік фінансових результатів звітного року. Облік використання прибутку.

Тема 20. Облік власного капіталу

Економічна сутність поняття «Власний капітал» та його класифікація. Характеристика рахунків з обліку власного капіталу. Поняття і призначення статутного капіталу. Поняття і призначення пайового капіталу. Особливості обліку змін розміру статутного капіталу. Порядок нарахування резервного капіталу. Облік резервного капіталу. Особливості нарахування та сплати податків.

Тема 21. Облік неоплаченого капіталу

Особливості формування, обліку та використання неоплаченого і виплаченого капіталу.

Тема 22. Фінансова звітність підприємства

Суть та призначення фінансової звітності. Склад фінансової звітності. Структура та методика складання балансу. Структура Звіту про фінансові результати та мета його складання. Методика складання Звіту про рух грошових коштів.

3. ЗМІСТ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Лабораторна робота №1.

Облік грошових коштів

Мета: загальне знайомство з програмним продуктом; введення початкових залишків; формування облікової політики підприємства; облік операцій з грошовими коштами.

Завдання: Створення нової інформаційної бази. Знайомство з планом рахунків. Введення відомостей про підприємство. Введення інформації в довідники: співробітники, контрагенти, рахунки нашої фірми, необоротні активи. Введення початкових залишків. Налаштування параметрів обліку.

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Спочатку необхідно:

- заповнити дані про підприємство (назва створеного підприємства – прізвище, ім'я, по батькові студента);
- заповнити параметри облікової політики на поточний рік;
- створити 5 працівників (2 працівника адміністративної сфери, 3 працівника виробництва);
- створити 2 засновники;
- створити 4 контрагента (2 - покупця, 2 – постачальника).

Завдання 2. У програмі ввести початкові залишки по рахунках бухгалтерського обліку.

Залишки господарських засобів, капіталу та зобов'язань на 01 січня 20__ року:

2.1. Залишок коштів на поточному рахунку – 35000,00 грн.

2.2. Залишок валюти на рахунку – 2000,00 євро (курс НБУ 1 євро на 01.01 – 10,160)

2.3. Статутний капітал – 468000,00 грн.

2.4. Неоплачений капітал - 3000,00 грн.

2.5. Нерозподілений прибуток – 63680,00 грн.

2.6. Основні засоби:

Об'єкт основних засобів	Первісна вартість, грн.	Знос, грн.
Адміністративна будівля	230400,00	7872,00
Будівля магазину	75000,00	12812,50
Будівля цеху №1	90000,00	37125,00
Будівля цеху №2	69000,00	9890,00
Обладнання для виготовлення продукції №2	13320,00	244,20
Комп'ютер (відділ збуту)	2700,00	1800,00
Комплект інструментів	5000,00	141,67
Легковий автомобіль	36000,00	12600,00
Машина для обробки продукції №3	20000,00	1017,81
Обладнання для обробки продукції №4	11500,00	608,00
Орендоване обладнання для виготовлення продукції №1	25000,00	-
Пакувальна машина	8500,00	227,20

2.7. Залишки по рахунках зобов'язань:

Назва рахунка	Сума, грн.
Розрахунки за податками/ податок з доходів фізичних осіб	523,00
Розрахунки за заробітною платою	4050,00
Розрахунки за пенсійним забезпеченням/ єдиний соціальний внесок	1525,62

2.8. Готова продукція:

Назва продукції	Кількість	Виробнича собівартість одиниці продукції, грн.	Ціна продажу, грн.
Продукція №1	5	135,00	420,00
Продукція №2	1	330,00	990,00
Продукція №3	8	73,00	219,00
Продукція №4	4	197,00	600,00

Додаткові умови:

1. Підприємство є платником податку на прибуток і ПДВ на загальних підставах.
2. Підприємство обліковує витрати на рахунках 9-го класу;
3. При амортизації основних засобів застосовують прямолінійний метод;
4. Вартісна межа малоцінних необоротних матеріальних активів – 2500,00 грн., їх амортизацію нараховують у першому місяці використання об'єктів у розмірі 100% вартості;
5. Вартість запасів при вибутті оцінюють методом середньозваженої собівартості;
6. Усі вітчизняні контрагенти підприємства платники ПДВ.

Завдання 3. Виконати завдання щодо обліку грошових коштів та сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи:

- 3.1 Отримано передоплату від покупця у розмірі 6000,00 грн. з ПДВ.
- 3.2 Здійснено передоплату постачальнику за сировину у розмірі 6000,00 грн. з ПДВ.
- 3.3 Одержано в касу з поточного рахунку кошти для господарських потреб 3000,00 грн. Видано підзвітній особі 1000,00 грн. для придбання канцелярських товарів.
- 3.4 Одержано канцелярські товари від підзвітної особи на суму 960,00 грн. з ПДВ. Невикористані кошти повернуто до каси.
- 3.5 Придбати 1000 євро по дійсному курсу та дату придбання для розрахунків з іноземними постачальниками.

Контрольні запитання

1. Дайте характеристику документів, що використовуються при веденні обліку готівкових розрахунків.

2. Дайте характеристику документів, що використовуються при веденні обліку безготівкових розрахунків.

3. Визначте призначення та порядок складання таких документів: «Платіжне доручення», «Банківська виписка», «Прибутковий касовий ордер», «Видатковий касовий ордер».

Лабораторна робота №2.

Облік дебіторської заборгованості

Мета: засвоїти особливості ведення обліку розрахунків з покупцями, підзвітними особами, створення резерву сумнівних боргів за допомогою програмного забезпечення.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку дебіторської заборгованості, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Працівнику видано аванс на відрядження в розмірі 4000 грн. Термін відрядження – 5 днів. Вартість квитків 360 грн. в т.ч. ПДВ 30 грн. Вартість проживання в готелі 300 грн. за добу в т.ч. ПДВ. Працівник відзвітувався за відрядження.

Завдання 2. На підставі судового рішення один з боржників підприємства визнаний банкрутом. Сума його боргу становить 2000 грн. Створити резерв сумнівних боргів та списати безнадійну дебіторську заборгованість за умови, що підприємство використовує метод нарахування резерву сумнівних боргів індивідуально під конкретного боржника.

Завдання 3. Підприємство заключило договір фінансової оренди пакувальної машини на 4 роки. Зробити графік щомісячних платежів, відобразити в обліку операції з фінансової оренди за місяць: нарахування орендної плати та одержання коштів за оренду.

Контрольні запитання

1. Як визначити величину резерву сумнівних боргів та з якою метою він створюється?
2. Охарактеризуйте документи з обліку дебіторської заборгованості.
3. Назвіть форми розрахунків з дебіторами та порядок відображення їх у програмі.

Лабораторна робота № 3.

Облік основних засобів

Мета: засвоїти особливості ведення обліку основних засобів

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку основних засобів, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Підприємство придбало автомобіль за 150000 грн, ліквідаційна вартість становить 10% від первісної вартості, термін корисного використання 5 років. Автомобіль введено в експлуатацію.

Завдання 2. Проведено ремонт Будівлі магазину підрядним способом, вартість якого склала 36000,00 грн. з ПДВ.

Завдання 3. Підприємство безкоштовно одержало верстат, що був в експлуатації, первісна вартість якого 52000,00 грн., знос 30000,00 грн.. Вартість доставки склала 540,00 грн. з ПДВ. Верстат введено в експлуатацію.

Завдання 4. У зв'язку з фізичним зносом списано Комп'ютер (відділ збуту).

Завдання 5. Реалізовано комплект інструментів за 6000,00 грн.

Завдання 6. Нарахувати амортизацію на основні засоби.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні довідники, що використовуються при веденні обліку основних засобів.

2. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку надходження основних засобів.

3. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку введення основних засобів в експлуатацію.

4. Дайте характеристику документів, що використовуються при ведення обліку використання основних засобів.

5. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку списання основних засобів.

6. Визначте особливості нарахування зносу основних засобів в комп'ютерних облікових програмах.

Лабораторна робота № 4.

Облік нематеріальних активів

Мета: засвоїти особливості ведення обліку нематеріальних активів.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку нематеріальних активів, сформулювати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Підприємство придбало ліцензії для забезпечення своєї діяльності у майбутньому з оплатою грошовими коштами:

- на виробництво продукції терміном на 5 років за 5000 грн.;

- на здійснення роздрібною торгівлі цією продукцією терміном на один рік за 1200 грн.

Завдання 2. Придбано програмне забезпечення для технологічної лінії за 18600 грн. з ПДВ, Роботи по установленню та налагодженню системи оплачуються додатково і складають 10% від вартості програмного забезпечення.

Завдання 3. Нарахувати амортизацію на нематеріальні активи.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні довідники, що використовуються при веденні обліку нематеріальних активів.

2. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку надходження нематеріальних активів.

3. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку введення нематеріальних активів в експлуатацію.

4. Дайте характеристику документів, що використовуються при ведення обліку використання нематеріальних активів.

5. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку списання нематеріальних активів.

6. Визначте особливості нарахування зносу нематеріальних активів в комп'ютерних облікових програмах.

Лабораторна робота № 5.

Облік виробничих запасів

Мета: засвоїти особливості ведення обліку виробничих запасів

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку виробничих запасів, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Від постачальника надійшла сировина, при оприбуткуванні якої виявлено нестачу на суму 1500 грн. (постачальнику було сплачено аванс в розмірі 6000 грн. з ПДВ, див.лабораторна робота №1). Постачальник доставив сировину.

Завдання 2. Придбано телефонний апарат вартістю 480 грн. з ПДВ. Витрати на підключення телефону складають 120 грн. з ПДВ.

Завдання 3. Придбано сировину на суму 4800,00 грн. з ПДВ, вартість доставки сировини становила 240,00 грн. з ПДВ.

Завдання 4. Безкоштовно одержано сировина на суму 1000 грн.

Завдання 5. Придбано сировину на суму 10800,00 грн. з ПДВ, за яку попередньо сплатила постачальнику в сумі 7000,00грн. Витрати на доставку склали 480,00 грн. з ПДВ.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні довідники, що використовуються при веденні обліку виробничих запасів.
2. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку надходження виробничих запасів.
3. Визначте особливості обліку в програмі транспортно-заготівельних витрат.

Лабораторна робота № 6.

Облік довгострокових фінансових інвестицій

Мета: засвоїти особливості ведення обліку довгострокових фінансових інвестицій.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку довгострокових фінансових інвестицій, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Підприємство придбало пакет акцій іншого підприємства (35%) за 1200000 грн. Протягом року підприємство, у яке вкладено інвестиції, отримало 600000 грн. чистого прибутку і виплатило 100000 грн. дивідендів.

Завдання 2. Підприємство придбало 100 шт. 8%-х облігацій номіналом 1000 грн. кожна строком на 5 років. Відсотки сплачуються 30 червня та 31 грудня щороку.

Завдання 3. Підприємство придбало контрольний пакет (50%) акцій іншого підприємства на суму 80000 грн. (80000 акцій за ринковою ціною 1 грн. кожна). Номінальна вартість однієї акції - 0,80 грн. За брокерські та інші послуги з придбання акцій на Українській фондовій біржі сплачено 600 грн.

Контрольні запитання

1. Дайте характеристику таким цінним паперам як акції, облігації, ощадні сертифікати.
2. Яким чином фінансові інвестиції оцінюються на дату придбання?
3. На яких рахунках ведеться облік довгострокових фінансових інвестицій?
4. Охарактеризуйте документи, якими оформлюються операції з обліку довгострокових фінансових інвестицій.
5. Охарактеризуйте довідники, які використовуються при операціях з довгостроковими фінансовими інвестиціями.

Лабораторна робота № 7. **Облік сировини і матеріалів**

Мета: засвоїти особливості ведення наявності та використання сировини і матеріалів

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку сировини та матеріалів, сформувавши відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Проведено інвентаризацію складу сировини та складу готової продукції. Під час інвентаризації виявлено нестачу сировини на суму 100,00 грн., лишки готової продукції на суму 200,00 грн. Встановлено винну особу. Індекс інфляції 110%.

Завдання 2. Безкоштовно передано сировину іншому підприємству на суму 400,00 грн.

Завдання 3. Здійснено обмін сировини на пакувальні матеріали, справедлива вартість обміну становить 600,00 грн.

Завдання 4. Передано сировину на виробництво згідно з калькуляцією.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні довідники, що використовуються при веденні обліку сировини та матеріалів.
2. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку надходження сировини та матеріалів.
3. Дайте характеристику документів, що використовуються при веденні складського обліку сировини та матеріалів.

Лабораторна робота № 8. **Облік палива та готової продукції**

Мета: засвоїти особливості ведення обліку готової продукції та палива

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку палива та готової продукції, сформувавши відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Отримано від постачальника: Бензин А-95 100 л по ціні 14,00 грн, Дизельне паливо 100 л по ціні 13,60 грн.

Завдання 2. Використано на потреби адміністрації бензин А-95 у кількості 30 літрів.

Завдання 3. Відвантажено готову продукцію покупцю, від якого отримано попередню оплату (див. Лабораторна робота №1), 8 одиниць продукції №1 по 420,00 грн. і 6 одиниць продукції №2 по 990 грн..

Завдання 4. Відвантажено готову продукцію покупцю з наступною оплатою: 22 одиниці продукції №3 по 219,00 грн. і 7 одиниць продукції №4 по 600,00 грн.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні довідники, що використовуються при веденні обліку готової продукції.
2. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку виготовлення готової продукції .
3. Дайте характеристику документів, що використовуються при обліку реалізації готової продукції покупцям.
4. Дайте характеристику документів, що використовуються при веденні складського обліку готової продукції.

Лабораторна робота № 9.

Облік поточних фінансових інвестицій

Мета: засвоїти особливості ведення обліку поточних фінансових інвестицій

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку поточних фінансових інвестицій, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Підприємство придбало за грошові кошти цінні папери іншого підприємства :

акції - 200 шт., номінал 10 грн, ринкова вартість - 15 грн за одиницю;
облігації - 100 шт., номінал - 100 грн, ринкова вартість - 97 грн за одиницю.

Послуги брокера на фондовій біржі при цьому становили 1000 грн.

Завдання 2. Використовуючи дані попереднього завдання (№1), припустимо, що ринкова вартість акцій іншого підприємства зросла на 0,20 грн.

Контрольні запитання

1. За якою оцінкою первісно відображаються в обліку придбані за гроші поточні фінансові інвестиції?
2. З чого складається собівартість поточних фінансових інвестицій?
3. За якою оцінкою відображаються поточні фінансові інвестиції на дату балансу?
4. Як оцінюються поточні фінансові інвестиції на дату балансу, якщо не можна достовірно визначити їх справедливую вартість?

5. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку поточних фінансових інвестицій.

Лабораторна робота № 10.

Облік витрат виробництва

Мета: засвоїти особливості ведення обліку виробництва

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку виробництва, сформулювати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Скласти кошторис витрат на виробництво кожного виду продукції.

Завдання 2. Передати сировину для виробництва :

- 20 одиниць продукції №1
- 25 одиниць продукції №2
- 40 одиниць продукції №3
- 50 одиниць продукції №4

Завдання 3. Оприбуткувати з виробництва:

- 20 одиниць продукції №1
- 25 одиниць продукції №2
- 40 одиниць продукції №3
- 50 одиниць продукції №4

Контрольні запитання

1. Визначте особливості визначення собівартості виготовленої продукції.
2. Охарактеризуйте документи з обліку виробництва продукції.
3. Дайте характеристику довідникам, які використовуються при веденні обліку виготовлення продукції.

Лабораторна робота № 11.

Облік витрат майбутніх періодів

Мета: засвоїти особливості ведення обліку витрат майбутніх періодів.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку витрат майбутніх періодів, сформулювати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Підприємство уклало угоду про оренду складського приміщення з місячною орендною платою 6000 грн., в т.ч. ПДВ. Сплачено орендної плати наперед за 6 місяців.

Завдання 2. Здійснено передоплату за газету «Все про бухгалтерський облік» у розмірі 900 грн. за півріччя.

Завдання 3. Застраховано будівлі на рік, вартість страховки становить 12000 грн.

Завдання 4. Відобразити в обліку списання витрат майбутніх періодів на поточні витрати звітного періоду.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення витрат майбутніх періодів.
2. На яких рахунках ведеться облік витрат майбутніх періодів?
3. Порядок списання витрат майбутніх періодів.
4. Якими первинними документами оформлюються операції з витратами майбутніх періодів?

Лабораторна робота № 12.

Облік короткострокових зобов'язань

Мета: засвоїти особливості ведення обліку поточних зобов'язань.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку короткострокових зобов'язань, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Підприємство отримало в банку кредит у розмірі 60000 грн. строком на 6 місяців під 16% річних для закупівлі сировини. За умовами кредитного договору сума кредиту перераховується на розрахунковий рахунок підприємства, відсотки за кредит нараховуються та сплачуються щомісяця.

Завдання 2. Підприємство отримало кредит на суму 50000 грн. для розрахунку з постачальником під 20% річних на 2 місяці. Відповідно до угоди підприємство за перший місяць нарахувало та сплатило відсотки і погасило 50% кредиту.

Завдання 3. Підприємство одержало сировину від постачальника на суму 50000,00 грн. Для розрахунків з постачальником одержано кредит в банку (завдання 2).

Завдання 4. Видано вексель постачальнику строком погашення 6 місяців (див. Лабораторна робота № 5, завдання 3).

Контрольні запитання

1. Дайте визначення короткострокових зобов'язань.
2. Які зобов'язання належать до короткострокових?
3. Назвіть рахунки бухгалтерського обліку, на яких ведеться облік короткострокових зобов'язань.

4. Дайте характеристику довідникам, які використовуються при веденні обліку короткострокових зобов'язань.

5. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку короткострокових зобов'язань.

6. Назвіть облікові реєстри, в яких відображаються дані про короткострокові зобов'язання.

Лабораторна робота № 13.

Облік довгострокових зобов'язань

Мета: засвоїти особливості ведення обліку довгострокових зобов'язань.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку довгострокових зобов'язань, сформулювати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Отримано кредит банку в розмірі 100000 грн. на 3 роки під 20 % річних. Відсотки сплачуються щороку 01 березня.

Завдання 2. Одержано вантажний автомобіль, вартість якого 300000,00 грн., у фінансову оренду на 5 років. Скласти графік платежів, якщо щомісячний платіж становить 5400 грн.

Завдання 3. Підприємство випустило 1000 облігацій номіналом 1000 грн. кожна з терміном погашення через три роки під 12% річних. Відсотки сплачуються щомісячно. Відобразити випуск облігацій та нарахування і сплату відсотків за місяць.

Контрольні запитання

1. Які зобов'язання належать до довгострокових?
2. За якими критеріями визнаються та оцінюються зобов'язання?
3. Дайте характеристику довідникам, які використовуються при веденні обліку довгострокових зобов'язань.
4. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку довгострокових зобов'язань.

Лабораторна робота № 14.

Облік праці та її оплати

Мета: засвоїти особливості ведення обліку праці та заробітної плати

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку оплати праці, сформулювати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Прийняти на роботу працівника, на посаду менеджера з продажу.

Завдання 2. Нарахувати заробітну плату за місяць згідно штатного розкладу, врахувавши:

- Працівник 1 був 10 днів у відпустці за власний рахунок;
- Працівник 2 був на лікарняному 5 робочих днів. Заробітна плата за попередні 6 місяців 20 000 грн., кількість відпрацьованих днів – 130;
- Працівник 3 був у щорічній відпустці 15 днів. Заробітна плата за попередні 12 місяців – 42 000 грн.

Контрольні запитання

1. Дати характеристику формам оплати праці.
2. Формування фонду оплати праці.
3. Складові основної, додаткової зарплати та компенсаційних виплат.
4. Порядок нарахування на фонд заробітної плати
5. Порядок утримання із заробітної плати.
6. Дайте характеристику довідникам, які використовуються при веденні обліку розрахунків з працівниками.
7. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку розрахунків з працівниками.

Лабораторна робота № 15.

Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів

Мета: засвоїти особливості ведення обліку розрахунків з бюджетом за податками та платежами

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку нарахування та сплати податків, сформувати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Розрахувати суму податку на додану вартість, яка підлягає сплаті до бюджету. Сформувати всі необхідні первинні документи та звітність по податку на додану вартість.

Завдання 2. Відобразити нарахування податку з доходів фізичних осіб. Сформувати звітність по податку з доходів фізичних осіб за формою 1ДФ.

Завдання 3. Відобразити сплату податку на додану вартість та податку з доходів фізичних осіб.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення прямих і непрямих податків. Які податки належать до прямих і непрямих.
2. Як визначити оподатковуваний прибуток?
3. Як визначається ПДВ до сплати та в які терміни сплачується?
4. Назвіть об'єкти оподаткування ПДФО та ставки.

5. Як визначаються відстрочені податкові активи або зобов'язання?
6. Дайте характеристику довідникам, які використовуються при веденні обліку розрахунків з бюджетом.
7. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку розрахунків з бюджетом.
8. Порядок формування звітності щодо податків.

Лабораторна робота № 16.

Облік доходів і витрат

Мета: засвоїти особливості ведення обліку доходів та витрат

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку доходів і витрат, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Покупцю відвантажено готову продукцію на суму 24000 грн. з ПДВ.

Завдання 2. Відобразити курсові різниці від переоцінки валюти на рахунку, якщо курс євро становить 14,50 грн. за 1 євро.

Завдання 3. Одержано телекомунікаційні послуги від ТОВ «Інтертелеком» на суму 5400,00 грн., в т.ч. ПДВ.

Завдання 4. Одержано рахунок за електроенергію на суму 10000,00 грн., з них: загальновиробничі витрати 5000,00 грн., витрати на збут 3000,00 грн., адміністративні витрати 2000,00 грн.

Завдання 5. Здійснити розподіл загальновиробничих витрат згідно облікової політики.

Контрольні запитання

1. Що таке валовий прибуток?
2. Що таке чистий прибуток?
3. Яке Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування облікової інформації про доходи?
4. Порядок розподілу загальновиробничих витрат у програмі.

Лабораторна робота № 17.

Облік доходів майбутніх періодів

Мета: засвоїти особливості ведення обліку доходів майбутніх періодів.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку доходів майбутніх періодів, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Підприємство здає в оренду вільне складське приміщення. Місячна орендна плата складає 4800 грн., в т.ч. ПДВ. Орендар сплатив 28800 грн. за 6 місяців поточного року.

Завдання 2. Підприємство підписало договір постачання, згідно якого щомісяця має відвантажувати готову продукцію на суму 3600 грн., в т.ч. ПДВ. Згідно договору покупець сплатив передоплату у розмірі 18000 грн., в т.ч. ПДВ.

Контрольні запитання

1. Що таке доходи майбутніх періодів?
2. Поясніть порядок обліку доходів майбутніх періодів у програмі.
3. Дайте характеристику довідникам, які використовуються при веденні обліку доходів майбутніх періодів.
4. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку доходів майбутніх періодів.

Лабораторна робота № 18.

Облік фінансових результатів діяльності підприємства

Мета: засвоїти особливості ведення обліку фінансових результатів.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку фінансових результатів, сформулювати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Закрити рахунки витрат та доходів на фінансовий результат.

Завдання 2. За умови отримання прибутку за звітний період нарахувати податок на прибуток, визначити чистий прибуток.

Контрольні запитання

1. Особливості закриття рахунку 79 «Фінансові результати».
2. Порядок нарахування та сплати податку на прибуток.
3. Порядок визначення фінансового результату.
4. Дайте характеристику документам, що використовуються для визначення фінансового результату.

Лабораторна робота № 19.

Облік власного капіталу

Мета: засвоїти особливості ведення обліку власного капіталу.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку власного капіталу, сформулювати відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Статутом підприємства передбачено, що відрахування до резервного капіталу здійснюються щорічно в сумі 5% від чистого прибутку до досягнення загальної суми 15% від статутного капіталу.

Завдання 2. Нараховано дивіденди засновникам у розмірі 5000,00 грн. кожному.

Завдання 3. Справедлива вартість адміністративної будівлі становить 245000,00 грн. Відобразити операцію переоцінки будівлі. Переоцінка роводиться вперше.

Контрольні запитання

1. Класифікація власного капіталу у фінансовому обліку.
2. Характеристика рахунків 4 класу.
3. Дайте характеристику довідникам, які використовуються при веденні обліку власного капіталу.
4. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку власного капіталу.

Лабораторна робота № 20.

Облік неоплаченого капіталу

Мета: засвоїти особливості ведення обліку неоплаченого капіталу.

Завдання: відобразити у програмі операції з обліку неоплаченого капіталу, сформувані відповідні первинні документи, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Згідно з протоколом засновники збільшили статутний капітал на 50000 грн.

Завдання 2. Засновники здійснили свої внески: готівкою 5000 грн., коштами на поточний рахунок 15000 грн., комп'ютерною технікою 15000 грн., товарами 15000 грн.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення «неоплаченого капіталу».
2. Порядок формування неоплаченого капіталу.
3. Порядок погашення неоплаченого капіталу.
4. Дайте характеристику документам, які використовуються при веденні обліку неоплаченого капіталу.

Лабораторна робота № 21.

Фінансова звітність підприємства

Мета: засвоїти порядок формування фінансової звітності

Завдання: відобразити у програмі заповнення фінансової звітності, сформувані фінансову звітність, описати порядок проведення роботи

Порядок виконання роботи

Завдання 1. Сформувані за звітний період звітність:

- Оборотно-сальдову відомість;
- Журнал господарських операцій;
- Головну книгу;
- Баланс;
- Звіт про фінансові результати;
- Журнали – ордери та відомості по рахунках: 10, 20, 26, 31, 36, 63.

Контрольні запитання

1. Визначте послідовність закриття звітнього періоду в системі.
2. Назвіть основні регламентні документи системи.
3. Назвіть основні типи звітності в системі.
4. Визначте методику захисту документів попередніх періодів від внесення змін.
5. Визначте основні способи виявлення помилок в комп'ютерних системах обліку.
6. Визначте призначення стандартизованих звітів системи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» [Електронний ресурс] від 16.07.99 № 996-XIV (зі змінами) // Верховна Рада України: офіційний веб-портал. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. - Назва з екрану.

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : від 02.12.10 р. № 2755-VI (зі змінами) // Верховна Рада України: офіційний веб-портал. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. - Назва з екрану.

3. Ткаченко, Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підруч. / Н.М. Ткаченко. - 5-е вид., перероб. і доп. – К.: Алерта, 2011. – 976 с.

Допоміжна

4. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підруч. / Ф.Ф. Бутинець. -8-е вид., перероб. і доп. – Житомир: ПП "Рута", 2009. - 912 с.

5. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія і практика: навч. посіб. / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна, В. І. Кисла. – К.: ЦУЛ, 2010. – 536 с.

6. Волкова, І. А. Фінансовий облік : навч. посіб. / І.А. Волкова. – К.: ЦУЛ, 2008. – 228 с.

7. Гладких, Т. В. Фінансовий облік : навч. посіб. / Т.В. Гладких. – К.: ЦУЛ, 2007. – 480 с.

8. Жолнер, І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. / І. В. Жолнер. — К. : НУХТ, 2012. — 335 с.
9. Лішиленко, О. В. Фінансовий облік : навч. посіб. / О.В. Лішиленко. — К.: ЦУЛ, 2008. — 219 с.
10. Темчишина, Ю. Л. Бухгалтерський облік (теоретичні основи) : навч. посіб. / Ю.Л. Темчишина. — К.: НУХТ, 2008. - 226 с.
11. Чебанова, Н. В. Бухгалетський фінансовий облік : навч. посіб. / Н. В. Чебанова, Ю. А. Василенко. — К.: Академія, 2002. — 672 с.
12. Фінансовий облік : навч. посіб. / ред. В.К.Орлова. — 2-ге вид., доп. і перероб. — Київ : Центр навч. літ., 2010. — 510 с.
13. Шара, Є. Ю. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік : навч. посіб. / Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, І. Є. Соколовська-Гончаренко. — К.: ЦУЛ, 2011. — 424 с.
14. Шот, А. П. Фінансовий облік : навч. посіб. / А.П. Шот. — К.: ЦУЛ, 2004. — 165 с.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Аванси за будівельним контрактом - грошові кошти або інші активи, отримані підрядником у рахунок оплати робіт, що виконуватимуться за будівельним контрактом. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Активи - ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Активи з розвідки запасів корисних копалин - витрати, пов'язані з розвідкою та визначенням обсягів і якості запасів корисних копалин, визнаних активами. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин»)

Активи програми - активи фонду і кваліфікований страховий поліс. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Активи фонду - активи (окрім фінансових інструментів без права передачі, що емітовані платником внесків) юридичної особи (далі – фонд), діяльність якого спрямована на здійснення виплат його учасникам, які призначені тільки для довгострокових виплат його учасникам, на які не може бути звернене будь-яке стягнення відповідно до закону та які не повертаються платнику внесків, крім випадків, якщо залишки активів фонду перевищують зобов'язання за програмою з визначеною виплатою або повертаються платнику внесків для погашення вже здійснених ним виплат учасникам фонду. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Активний ринок - ринок, якому притаманні такі умови: предмети, що продаються та купуються на цьому ринку, є однорідними; у будь-який час можна знайти зацікавлених продавців і покупців; інформація про ринкові ціни є загальнодоступною. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»)

Актуарні прибутки (збитки) - прибутки (збитки), які є різницею між попередніми актуарними припущеннями і тим, що фактично відбулося, з урахуванням зміни актуарних припущень. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Актуарні припущення - демографічні та фінансові припущення, що використовуються для обчислення теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Амортизація - систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання

(експлуатації). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Амортизована собівартість фінансової інвестиції - собівартість фінансової інвестиції з урахуванням часткового її списання внаслідок зменшення корисності, яка збільшена (зменшена) на суму накопиченої амортизації дисконту (премії). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Антирозбавляюча потенційна проста акція - фінансовий інструмент або інша угода, конвертація яких у прості акції приведе до збільшення чистого прибутку (зменшення чистого збитку) на одну просту акцію від звичайної діяльності в майбутньому. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»)

Асоційоване підприємство - підприємство, на яке інвестор має суттєвий вплив і яке не є дочірнім або спільним підприємством інвестора. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Баланс - звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Балансова вартість активу - вартість активу, за якою він включається до підсумку балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»)

Балансова вартість валюти - вартість іноземної валюти, визначена за валютним курсом грошової одиниці України до іноземної валюти на дату здійснення господарської операції або на дату складання балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»)

Біологічний актив - тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Біологічні перетворення - процес якісних і кількісних змін біологічних активів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Безнадійна дебіторська заборгованість - поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позивної давності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»)

Близькі члени родини - чоловік або дружина і родичі (визнані такими згідно із законодавством) фізичної особи, що є пов'язаною стороною, які можуть впливати або перебувають під впливом такої фізичної особи щодо прийняття рішень з фінансової, господарської та комерційної політики підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»)

Будівельний контракт - договір про будівництво. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Будівництво - спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Бухгалтерська звітність - звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Бухгалтерський облік - процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»)

Валова заборгованість замовників за роботи за будівельним контрактом - сума перевищення витрат підрядника і визнаного ним прибутку (за вирахуванням визнаних збитків) над сумою проміжних рахунків (без непрямих податків) на дату балансу з початку виконання будівельного контракту. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Валова заборгованість замовникам за роботи за будівельним контрактом - сума перевищення проміжних рахунків (без непрямих податків) над витратами підрядника і визнаним ним прибутком (за вирахуванням визнаних збитків) на дату балансу з початку виконання будівельного контракту. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Вартість використання - теперішня вартість майбутніх грошових потоків, котрі, як очікується, виникнуть від використання активу та його ліквідації. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»)

Вартість поточних робіт, виконаних працівником, - збільшення теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою в результаті виконання робіт працівником у звітному періоді. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Вартість раніше виконаних робіт працівником - збільшення теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою щодо робіт, виконаних працівником у попередніх періодах, яке виникає у звітному періоді в результаті запровадження виплат по закінченні трудової діяльності чи інших довгострокових виплат працівникам або в результаті їхніх змін. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Валюта звітності - грошова одиниця України. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Валютний курс - установлений Національним банком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Валютний ризик - імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін валютного курсу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Вартість, яка амортизується - первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Виплати за невідпрацьований час, що не підлягають накопиченню, - виплати за невідпрацьований час, право на які не поширюється на майбутні періоди. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Виплати за невідпрацьований час, що підлягають накопиченню - виплати за невідпрацьований час, право на отримання яких працівником може бути використано в майбутніх періодах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Виплати інструментами власного капіталу підприємства - виплати працівнику, за якими йому надається право на отримання фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством (або його материнським підприємством), або сума зобов'язань підприємства працівнику залежить від майбутньої ціни фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Виплати по закінченні трудової діяльності - виплати працівнику (окрім виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які підлягають сплаті по закінченні трудової діяльності працівника. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Виплати при звільненні - виплати працівнику, які підлягають сплаті за рішенням підприємства про звільнення працівника до досягнення ним пенсійного віку або за рішенням працівника про звільнення за власним бажанням до досягнення ним пенсійного віку. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Витрати - зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) за звітний період. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Витрати (дохід) з податку на прибуток - загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Витрати за будівельним контрактом - собівартість робіт за будівельним контрактом. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Витрати на відсотки за програмою - збільшення протягом звітного періоду теперішньої вартості зобов'язання за програмою з визначеною виплатою в результаті наближення остаточного розрахунку. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Витрати на місці продажу - витрати, пов'язані з продажем біологічних активів і сільськогосподарської продукції на активному ринку, зокрема комісійні винагороди продавцям, брокерам, непрямі податки, що сплачуються при реалізації продукції. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Витрати на розвідку запасів корисних копалин - витрати, що виникають у зв'язку з розвідкою та визначенням обсягів і якості запасів корисних копалин за період, після якого визначена технічна можливість та економічна доцільність їх видобутку. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин»)

Відсотковий ризик - імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін відсоткових ставок. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Відстрочений податковий актив - сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок:

- 1) тимчасової податкової різниці, що підлягає вирахуванню;
- 2) перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді;
- 3) перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Відстрочене податкове зобов'язання - сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Відстрочений податок на прибуток - сума податку на прибуток, що визнана відстроченим податковим зобов'язанням і відстроченим податковим активом. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Відхилення від ціни за будівельним контрактом - зміна ціни будівельного контракту внаслідок змін попередньо погодженого обсягу робіт, конструктивно якісних характеристик і строків виконання будівельного контракту. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Власний капітал - частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Положення (стандарт)

бухгалтерського обліку 2 «Баланс», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Внутрішньогосподарські розрахунки - розрахунки, що виникають у результаті господарських операцій між структурними підрозділами підприємства, виділеними як сегменти з метою розкриття їх доходів, витрат, фінансових результатів, активів та зобов'язань. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»)

Внутрішньогосподарський (управлінський) облік - система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»)

Внутрішньогрупове сальдо - сальдо дебіторської заборгованості та зобов'язань на дату балансу, яке утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність»)

Внутрішньогрупові операції - операції між материнським та дочірніми підприємствами або між дочірніми підприємствами однієї групи. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність»)

Внутрішня вартість - різниця між справедливою вартістю акцій, на які постачальник товарів (робіт, послуг) за договором про платіж на основі акцій має право підписатися або отримати їх, та вартістю, яка йому повинна бути виплачена за ці акції. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»)

Гарантована ліквідаційна вартість:

1) для орендаря – частина ліквідаційної вартості, яка гарантується до сплати орендарем або пов'язаною з ним стороною;

2) для орендодавця – частина ліквідаційної вартості, яка гарантується до сплати орендарем або незалежною третьою стороною, здатною за своїм фінансовим станом відповідати за гарантією. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Гарантовані виплати працівнику - виплати працівнику, які не залежать від майбутньої трудової діяльності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Географічний сегмент - відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг) у конкретному економічному середовищі, яка відрізняється від інших: економічними і політичними умовами географічного регіону; взаємозв'язком між діяльністю в різних географічних регіонах; територіальним розташуванням виробництва продукції (робіт, послуг) або покупців продукції (товарів, робіт, послуг); характерними для географічного регіону ризиками діяльності; правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»)

Господарська одиниця за межами України - дочірнє, асоційоване, спільне підприємство, філія, представництво або інший підрозділ підприємства, які перебувають або ведуть господарську діяльність за межами України. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Господарська операція - дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»)

Господарський сегмент - відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг), яка відрізняється від інших: видом продукції (товарів, робіт, послуг); способом отримання доходу (способом розповсюдження продукції, товарів, робіт, послуг); характером виробничого процесу; характерними для цієї діяльності ризиками; категорією покупців. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»)

Грошові кошти - готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»)

Готівка, кошти на рахунках в казначействі, у банках та депозити до запитання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»)

Група - материнське (холдингове) підприємство та його дочірні підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»)

Група біологічних активів - сукупність подібних за характеристиками, призначенням та умовами вирощування тварин або рослин. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Група вибуття - сукупність активів, які плануються до продажу або відчуження в інший спосіб однією операцією, та зобов'язання, які прямо пов'язані з такими активами, що будуть передані (погашені) в результаті такої операції. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»)

Група нематеріальних активів - сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»)

Група основних засобів - сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням та умовами використання необоротних матеріальних активів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Гудвіл - перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів та зобов'язань на дату придбання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Дата балансу - дата, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»)

Дата придбання - дата, на яку контроль за чистими активами і діяльністю підприємства, що купується, переходить до покупця. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Дебітори - юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»)

Дебіторська заборгованість - сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»)

Дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу - дебіторська заборгованість, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Дивіденди - частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»)

Довгострокова дебіторська заборгованість - сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»)

Довгострокові біологічні активи - усі біологічні активи, які не є поточними біологічними активами. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Довгострокові зобов'язання - всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Договір про платіж на основі акцій - договір між підприємством та іншою стороною (включаючи працівника) про поставки товарів (робіт, послуг) з розрахунками на основі акцій, за яким після виконання визначених цим договором умов підприємство має погасити зобов'язання коштами (іншими активами) в сумі, що визначається на основі вартості акцій (інших інструментів власного капіталу), або передати інструменти власного капіталу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»)

Додаткові біологічні активи - біологічні активи, одержані в процесі біологічних перетворень. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Дослідження - заплановані підприємством дослідження, які проводяться ним уперше з метою отримання і розуміння нових наукових та технічних знань. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»)

Доходи - збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Дочірнє підприємство - підприємство, яке перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Еквіваленти грошових коштів - короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»)

Економічна вигода - потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»)

Елемент витрат - сукупність економічно однорідних витрат (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»)

Ефективна ставка відсотка - ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту (або різниці річного відсотка та премії) на середню величину собівартості інвестиції (або зобов'язання) та вартості її погашення. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Забезпечення - зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»)

Заохочувальні виплати за будівельним контрактом - додаткові суми, що сплачуються підряднику за виконання (перевиконання) умов контракту. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Запаси - активи, які: утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»)

Запозичення - позики, векселі, облігації, а також інші види короткострокових і довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»)

Збиток - перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Звітний сегмент – господарський або географічний сегмент, який визначений підприємством за критеріями, наведеними у пунктах 6 – 9 Положення (стандарту) 29, щодо якого має розкриватися у річній фінансовій звітності інформація. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»)

Звичайна діяльність - будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Звіт про власний капітал - звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Звіт про рух грошових коштів - звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Звіт про фінансові результати - звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Злиття - об'єднання підприємств (шляхом створення нової юридичної особи, або приєднання підприємств до головного підприємства), в результаті якого власники (акціонери) підприємств, що об'єднуються, здійснюватимуть контроль над усіма чистими активами об'єднаних підприємств з метою досягнення подальшого спільного розподілу ризиків та вигод від об'єднання. При цьому жодна зі сторін не може бути визначена як покупець. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Зменшення корисності - втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Знос основних засобів - сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Зобов'язання - заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Ідентифіковані активи та зобов'язання - придбані активи та зобов'язання, які на дату придбання відповідають критеріям визнання статей балансу, встановлених Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 2

«Баланс». (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Інвестиційна діяльність - придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»)

Інвестиційна нерухомість - власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для виробництва та постачання товарів, надання послуг, адміністративної мети або продажу в процесі звичайної діяльності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»)

Індекс інфляції - індекс інфляції, оприлюднений центральним органом виконавчої влади у галузі статистики. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»)

Іноземна валюта - валюта інша, ніж валюта звітності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Інструмент власного капіталу - контракт, який підтверджує право на частину в активах підприємства, що залишається після вирахування сум за всіма його зобов'язаннями. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Інструмент хеджування - похідний фінансовий інструмент, фінансовий актив або фінансове зобов'язання, справедлива вартість яких і грошові потоки від яких, як очікується, компенсуватимуть зміни справедливої вартості або потоку грошових коштів об'єкта хеджування. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Інші довгострокові виплати працівнику - виплати працівнику (окрім виплат по закінченні трудової діяльності, виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців по закінченні місяця, у якому працівник виконував відповідну роботу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Капіталізація фінансових витрат - включення фінансових витрат до собівартості кваліфікаційного активу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»)

Кваліфікаційний актив - актив, який обов'язково потребує суттєвого часу для його створення. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»)

Кваліфікований страховий поліс - виданий страховиком, який не є пов'язаною стороною страхувальника, страховий поліс, на який не може бути звернене будь-яке стягнення відповідно до закону, страхові виплати (надходження) за яким (полісом) використовуються для виплати працівникам страхувальника за програмами з визначеною виплатою та не повертаються страхувальнику, крім випадків, якщо такі виплати (надходження) перевищують зобов'язання працівникам за умовами полісу або повертаються страхувальнику

для погашення вже здійснених ним виплат працівникам. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Коефіцієнт ефективності хеджування - частка від ділення відповідно зміни справедливої вартості або грошових потоків об'єкта хеджування на зміну справедливої вартості або грошового потоку від інструмента хеджування. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Коефіцієнт коригування - індекс інфляції, оприлюднений центральним органом виконавчої влади у галузі статистики. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»)

Компонент підприємства - одиниця (група одиниць), що генерує грошові кошти та може бути відділена операційно і забезпечує діяльність з виробництва та/або продажу продукції (робіт, послуг). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»)

Консолідована фінансова звітність - звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Контракт з фіксованою ціною - договір про будівництво, який передбачає фіксовану (тверду) ціну всього обсягу робіт за будівельним контрактом або фіксовану ставку за одиницю кінцевої продукції будівництва (кв. м, кількість місць тощо). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Контракт за ціною «витрати плюс» - договір про будівництво, який передбачає ціну як суму фактичних витрат підрядника на виконання будівельного контракту та погодженого прибутку (у вигляді процента від витрат або фіксованої величини). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Контроль - вирішальний вплив на фінансову, господарську і комерційну політику підприємства з метою одержання вигод від його діяльності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Контрольні учасники - учасники спільної діяльності зі створенням юридичної особи (спільного підприємства), які здійснюють контроль за її діяльністю. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Користувачі звітності - фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Користувачі фінансової звітності - фізичні або юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»)

Кредитний ризик - імовірність втрат однієї зі сторін – укладачів контракту про придбання фінансового інструмента внаслідок невиконання

зобов'язання іншою стороною. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Кумулятивний приріст інфляції - добуток індексів інфляції за період, що складається з трьох останніх років, включаючи звітний. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»)

Курсова різниця - різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Ліквідаційна вартість - сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Материнське (холдингове) підприємство - підприємство, яке здійснює контроль дочірніх підприємств. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Метод ефективної ставки відсотка - метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою відсотка і добутком ефективної ставки та амортизованої вартості на початок періоду, за який нараховується відсоток. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Метод участі в капіталі - метод обліку інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно збільшується або зменшується на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Мінімальні орендні платежі - платежі, що підлягають сплаті орендарем протягом строку оренди (за вирахуванням вартості послуг та податків, що підлягають сплаті орендодавцю, і непередбаченої орендної плати), збільшені:

- 1) для орендаря – на суму його гарантованої ліквідаційної вартості;
- 2) для орендодавця – на суму його гарантованої ліквідаційної вартості.

У разі можливості та наміру орендаря придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливую вартість на дату придбання, мінімальні орендні платежі складаються з мінімальної орендної плати за весь строк оренди та суми, яку слід сплатити згідно з угодою на придбання об'єкта оренди. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Монетарні статті - статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Надзвичайна подія - подія або операція, яка відрізняється від звичайної діяльності підприємства, та не очікується, що вона повторюватиметься періодично або в кожному наступному звітному періоді. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Накопичена амортизація нематеріальних активів - сума амортизації об'єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»)

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку - нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»)

Невідмовна орендна угода - орендна угода, за якою орендарем на початок строку оренди сплачено таку суму орендної плати, яка дає змогу орендодавцю бути впевненим у продовженні строку оренди, або яка може бути розірвана тільки:

1) з дозволу орендодавця;

2) якщо відбулася певна непередбачена подія;

3) у разі укладання орендарем нової угоди про оренду цього самого активу або замість нього іншого аналогічного за призначенням активу з тим самим орендодавцем. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Негарантована ліквідаційна вартість - частина ліквідаційної вартості об'єкта оренди, отримання якої орендодавцем не забезпечується або гарантується лише пов'язаною з ним стороною. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Негативний гудвіл - перевищення вартості частки покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань над вартістю придбання на дату придбання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Негрошові операції - операції, які не потребують використання грошових коштів та їх еквівалентів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»)

Незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи - капітальні інвестиції у придбання, створення і модернізацію нематеріальних активів, використання яких за призначенням на дату балансу не відбулося. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»)

Капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи - витрати на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів (у тому числі необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу), що здійснюються підприємством. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»)

Немонетарні активи - всі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Немонетарні статті - статті інші, ніж монетарні статті балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Необоротні активи - всі активи, що не є оборотними. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Непередбачена орендна плата - частина орендної плати, яка не зафіксована конкретно сумою та розраховується із застосуванням показників інших, ніж строк оренди (обсяг продажу, рівень використання, індекс інфляції та цін, ринкові ставки відсотка тощо). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Непередбачене зобов'язання: 1) зобов'язання, що може виникнути внаслідок минулих подій та існування якого буде підтверджено лише тоді, коли відбудеться або не відбудеться одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю; або 2) теперішнє зобов'язання, що виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки малоімовірно, що для врегулювання зобов'язання потрібно буде використати ресурси, які втілюють у собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»)

Нереалізовані прибутки та збитки від внутрішньогрупових операцій - прибутки та збитки, які виникають внаслідок внутрішньогрупових операцій (продажу товарів, продукції, виконання робіт, послуг тощо) і включаються до балансової вартості активів підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність»)

Норма капіталізації фінансових витрат - частка від ділення середньозваженої величини фінансових витрат та суми всіх непогашених запозичень (крім тих, що безпосередньо пов'язані з кваліфікаційним активом або мають цільове призначення) підприємства протягом звітного періоду. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»)

Нормальна потужність - очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»)

Об'єднання підприємств - з'єднання окремих підприємств у результаті приєднання одного підприємства до іншого або внаслідок одержання контролю одним підприємством над чистими активами та діяльністю іншого підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Об'єкт будівництва - сукупність будівель і споруд або окремі будівлі і споруди, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Об'єкт витрат - продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»)

Об'єкт хеджування - актив, зобов'язання або майбутня операція, що створюють для підприємства ризик зміни справедливої вартості цих активів і зобов'язань або зміни грошових потоків, пов'язаних з майбутньою операцією. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Облікова оцінка - попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»)

Облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Обліковий прибуток (збиток) - сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у Звіті про фінансові результати за звітний період. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Оборотні активи - грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Обтяжливий контракт - контракт, витрати (яких не можна уникнути) на виконання якого перевищують очікувані економічні вигоди від цього контракту. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»)

Об'єкт основних засобів - це: закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Операційна діяльність - основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»).

Операційна нерухомість - власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі,

утримувані з метою використання для виробництва, або постачання товарів чи надання послуг, або ж в адміністративних цілях. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»)

Операційний цикл - проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів (еквівалентів грошових коштів) від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Операція в іноземній валюті - господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»)

Операційна оренда - оренда інша, ніж фінансова. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Операції пов'язаних сторін - передача активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншим пов'язаним сторонам. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»)

Операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій - операція, за якою заборгованість за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) підприємство погашає інструментами власного капіталу (в тому числі акціями або опціонами на акції) та/або коштами (іншими активами) в сумі, що визначається на основі вартості акцій або інших інструментів власного капіталу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»)

Опціон на акції - договір, який надає утримувачу право (але не зобов'язує його) підписатися на акції підприємства з фіксованою ціною або ціною, яку можна визначити на конкретний період. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»)

Опціон оновлений - опціон на нові акції, який укладається, коли акції використовують для забезпечення відповідності ціні здійснення попереднього опціону на акції. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій»)

Оренда - угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Орендна ставка відсотка - ставка відсотка, за якою теперішня вартість суми мінімальних орендних платежів та негарантованої ліквідаційної вартості дорівнює справедливій вартості об'єкта фінансової оренди на початок строку оренди. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Основна діяльність - операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Основні засоби - матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг,

здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Остаточний розрахунок за програмою з визначеною виплатою - дія підприємства, якою анулюються всі подальші зобов'язання щодо частини або повного обсягу виплат за програмою з визначеною виплатою, зокрема одноразова сплата грошовими коштами учасникам програми. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»).

Первісна вартість - історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Первинний документ - документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»)

Переоцінена вартість - вартість необоротних активів після їх переоцінки. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Підрядник - юридична особа, яка укладає будівельний контракт, виконує передбачені будівельним контрактом роботи і передає їх замовникові. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Пов'язані сторони - особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Податкова база активу і зобов'язання - оцінка активу і зобов'язання, яка використовується з метою оподаткування цього активу і зобов'язання при визначенні податку на прибуток. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Податковий прибуток (збиток) - сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Подібні (однорідні) об'єкти - об'єкти, які мають однакове функціональне призначення та однакову справедливу вартість. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Подія після дати балансу - подія, яка відбувається між датою балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»)

Потенційна проста акція - фінансовий інструмент або інша угода, які дають право на отримання простих акцій. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»)

Поточна дебіторська заборгованість - сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»)

Поточні біологічні активи - біологічні активи, здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, приносити в інший спосіб економічні вигоди протягом періоду, що не перевищує 12 місяців, а також тварини на вирощуванні та відгодівлі. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Поточні зобов'язання - зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Поточні виплати працівнику - виплати працівнику (окрім виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців по закінченні місяця, у якому працівник виконував відповідну роботу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Поточний податок на прибуток - сума податку на прибуток, визначена у звітному періоді відповідно до податкового законодавства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Похідний фінансовий інструмент - фінансовий інструмент: розрахунки за яким провадитимуться у майбутньому; вартість якого змінюється внаслідок змін відсоткової ставки, курсу цінних паперів, валютного курсу, індексу цін, кредитного рейтингу (індексу) або інших змінних, що є базисними; який не потребує початкових інвестицій. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Початок строку оренди - дата, яка настає раніше: дата підписання орендної угоди або дата прийняття сторонами зобов'язань щодо основних положень угоди про оренду. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Претензія за будівельним контрактом - сума майнової відповідальності замовника чи іншої сторони, яку вимагає відшкодувати підрядник понад ціну контракту. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Прибуток - сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»)

Прибуток від активів програми - дохід, отриманий від активів фонду, за вирахуванням витрат на його управління, податків і зборів (обов'язкових платежів), сплачуваних безпосередньо цим фондом. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті – різниця між залишком коштів на кінець року до коригування та скоригованим за Положенням (стандартом) 22 залишком коштів на кінець року у звіті про рух

грошових коштів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»)

Придбання - об'єднання підприємств, в результаті якого покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю інших підприємств в обмін на передачу активів, прийняття на себе зобов'язань або випуск акцій. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Примітки до фінансових звітів - сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Принцип бухгалтерського обліку - правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Припинена діяльність - ліквідований або визнаний як утримуваний для продажу компонент підприємства, який являє собою:

- а) відокремлюваний напрям або сегмент діяльності підприємства;
- б) частину єдиного скоординованого плану відмови від окремого напрямку або сегменту діяльності підприємства;
- в) дочірнє підприємство, що було придбане винятково з метою його перепродажу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»)

Провідний управлінський персонал - персонал, відповідальний за керівництво, планування та контролювання діяльності підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»)

Програми виплат за участю кількох роботодавців - недержавні програми з визначеним внеском або з визначеною виплатою, які використовують сукупність унесених різними підприємствами активів, що не перебувають під спільним контролем, для здійснення виплат працівникам більше ніж одного підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Програми виплат інструментами власного капіталу підприємства - угоди, за якими підприємство здійснює виплати працівникам підприємства інструментами власного капіталу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Програми виплат по закінченні трудової діяльності - угоди, за якими підприємство здійснює виплати працівникам по закінченні ними трудової діяльності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Програми з визначеним внеском - програми виплат по закінченні трудової діяльності, за якими підприємство сплачує визначені відрахування фонду і не матиме зобов'язання сплачувати подальші внески, якщо фонд не матиме достатньо активів для сплати всіх виплат працівникам, пов'язаних з

виконанням ними робіт у звітному та попередніх періодах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Програми з визначеною виплатою - усі програми виплат по закінченні трудової діяльності, крім програм з визначеним внеском. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Проміжні рахунки - рахунки за виконані роботи за будівельним контрактом, передані замовнику для оплати. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»)

Проценти - плата за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані підприємству. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»)

Прямі витрати - витрати, що можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»)

Ризик грошового потоку - імовірність зміни величини майбутнього грошового потоку, пов'язаного з монетарним фінансовим інструментом. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Ризик ліквідності - імовірність втрат внаслідок неспроможності виконати свої зобов'язання у зв'язку з неможливістю реалізувати фінансові активи за справедливою вартістю. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Ринкова вартість фінансової інвестиції - сума, яку можна отримати від продажу фінансової інвестиції на активному ринку. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Ринковий ризик - імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін ринкових цін незалежно від того, чи спричинені ці зміни факторами, які притаманні конкретному типу цінних паперів чи їх емітенту, або факторами, які впливають на вартість всіх цінних паперів в обігу на ринку. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Робота, виконана працівником, - виконання обов'язків працівником відповідно до угоди з підприємством. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Розвідка запасів корисних копалин - пошук та визначення обсягів і якості корисних копалин, включаючи нафту, природний газ та інші невідтворювані природні ресурси, що здійснюється підприємством після отримання права на розвідку запасів корисних копалин у межах визначеної ділянки (території), а також визначення технічної можливості та економічної доцільності видобутку корисних копалин. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин»)

Розкриття - надання інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Розробка - застосування підприємством результатів досліджень та інших знань для планування і проектування нових або значно вдосконалених

матеріалів, приладів, продуктів, процесів, систем або послуг до початку їхнього серійного виробництва чи використання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»)

Розбавляюча потенційна проста акція - фінансовий інструмент або інша угода, конвертація яких у прості акції призведе до зменшення чистого прибутку (збільшення чистого збитку) на одну просту акцію від звичайної діяльності у майбутньому. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»)

Роялті - будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, будь-яким патентом, зареєстрованим знаком на товари і послуги чи торговельною маркою, дизайном, секретним кресленням, моделлю, формулою, процесом, правом на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»)

Рух грошових коштів - надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»)

Сільськогосподарська продукція - актив, одержаний в результаті відокремлення від біологічного активу, призначений для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Сільськогосподарська діяльність - процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»)

Середньорічна кількість простих акцій - чистий прибуток (збиток) після вирахування дивідендів на привілейовані акції, скоригований на вплив розбавляючих простих акцій. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»)

Складний фінансовий інструмент - фінансовий інструмент, що містить компонент фінансового зобов'язання і компонент інструмента власного капіталу. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Скоригована середньорічна кількість простих акцій - середньорічна кількість простих акцій в обігу, скоригована на кількість потенційних простих акцій. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»)

Скорочення програми з визначеною виплатою - дія підприємства, що призводить до суттєвого скорочення кількості працівників, охоплених програмою, або до змін умов програми з визначеною виплатою, унаслідок яких виконання робіт теперішніми працівниками в майбутньому не враховуватиметься під час визначення виплат або враховуватиметься лише при

визначенні зменшення таких виплат. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Собівартість кваліфікаційного активу - витрати на придбання, будівництво, створення, виготовлення, виробництво, вирощування і доведення кваліфікаційного активу до стану, у якому він придатний для використання із запланованою метою або продажу (далі - витрати на створення кваліфікаційного активу). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»)

Спільна діяльність - господарська діяльність зі створенням або без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Спільний контроль - розподіл контролю за господарською діяльністю відповідно до угоди про ведення спільної діяльності. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Справедлива вартість - сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Ставка відсотка на можливі позики орендаря - ставка відсотка, яку мав би сплачувати орендар за подібну оренду або (якщо цей показник визначити неможливо) ставка відсотка за позиками для придбання подібного активу (на той самий термін та з подібною гарантією) на початку строку оренди. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Стаття - елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, установленим цим Положенням (стандартом). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Строк корисного використання (експлуатації) - очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Строк оренди - період дії невідмовної орендної угоди, а також період продовження цієї угоди, обумовлений на початку строку оренди. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Суборенда - угода про передачу орендарем орендованого ним об'єкта в оренду третій особі. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Сума очікуваного відшкодування необоротного активу - найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Сума погашення - недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язання в

процесі звичайної діяльності підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»)

Сумнівний борг - поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»)

Суттєва інформація - інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та керівництвом підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Суттєвий вплив - повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової, господарської та комерційної політики об'єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики. Свідченням суттєвого впливу, зокрема, можуть бути:

а) володіння двадцятьма або більше відсотками акцій (статутного капіталу) підприємства;

б) представництво в раді директорів або аналогічному керівному органі підприємства;

в) участь у прийнятті рішень;

г) взаємообмін управлінським персоналом;

д) забезпечення підприємства необхідною техніко-економічною інформацією.

(Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»)

Твердий контракт - контракт у письмовій формі, що передбачає обмін визначеної кількості ресурсів за встановленою ціною на конкретну майбутню дату (дати), має визначений строк виконання, не містить відкладальних або скасувальних умов, не може бути розірваний і змінений в односторонньому порядку, та передбачає забезпечення виконання контракту. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Теперішня вартість - дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»)

Теперішня вартість зобов'язання за програмою з визначеною виплатою - теперішня вартість (без вирахування активів програми) очікуваних майбутніх платежів, необхідних для погашення заборгованості, що виникає в результаті виконання робіт працівниками у звітному та попередніх періодах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»)

Тимчасова податкова різниця - різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Тимчасова податкова різниця, що підлягає вирахуванню - тимчасова різниця, що призводить до зменшення податкового прибутку (збільшення

податкового збитку) у майбутніх періодах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Тимчасова різниця, що підлягає оподаткуванню - тимчасова податкова різниця, що включається до податкового прибутку (збитку) у майбутніх періодах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»)

Фінансова діяльність - діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»)

Фінансова звітність - бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»)

Фінансовий актив – це:

- а) грошові кошти та їх еквіваленти;
- б) контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства;
- в) контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах;
- г) інструмент власного капіталу іншого підприємства. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Фінансовий актив, призначений для перепродажу - фінансовий актив, придбаний з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових змін його ціни та/або винагороди посередника. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Фінансова гарантія - передбачене контрактом право позикодавця отримувати грошові кошти від гаранта і відповідно зобов'язання гаранта сплатити грошові кошти позикодавцеві, якщо позичальник не виконає своїх зобов'язань. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Фінансова оренда - оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом. Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених нижче ознак:

- 1) орендар набуває права власності на орендований актив після закінчення строку оренди;
- 2) орендар має можливість та намір придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливу вартість на дату придбання;
- 3) строк оренди становить більшу частину строку корисного використання (експлуатації) об'єкта оренди;
- 4) теперішня вартість мінімальних орендних платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує справедливу вартість об'єкта оренди;

5) орендований актив має особливий характер, що дає змогу лише орендареві використовувати його без витрат на його модернізацію, модифікацію, дообладнання;

б) орендар може продовжити оренду активу за плату, значно нижчу за ринкову орендну плату;

7) оренда може бути припинена орендарем, який відшкодовує орендодавцю його втрати від припинення оренди. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»)

Фінансове зобов'язання - контрактне зобов'язання:

а) передати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому підприємству;

б) обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно не вигідних умовах. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Фінансове зобов'язання, призначене для перепродажу - фінансове зобов'язання, що виникає внаслідок випуску фінансового інструмента з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових коливань його ціни та/або винагороди посередника. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Фінансові витрати - витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»)

Фінансовий інструмент - контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»)

Фінансові інвестиції - активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»)

Хеджування - застосування одного чи декількох інструментів хеджування з метою повної чи часткової компенсації змін справедливої вартості об'єкта хеджування або пов'язаного з ним грошового потоку. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Хеджування справедливої вартості - хеджування змін справедливої вартості визнаного активу чи зобов'язання або ідентифікованої частини такого активу чи зобов'язання, яка відноситься до конкретного ризику і впливатиме на чистий прибуток (збиток). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Хеджування грошових потоків - хеджування зміни грошових потоків щодо ризику, пов'язаного з визнаним активом чи зобов'язанням або з прогнозованою операцією, що впливатиме на чистий прибуток (збиток). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Хеджування фінансових інвестицій у господарські одиниці за межами України - хеджування зміни вартості активів та зобов'язань господарської одиниці за межами України внаслідок зміни валютних курсів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Ціновий ризик - імовірність цінових змін внаслідок валютного, відсоткового та ринкового ризиків. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»)

Частка меншості - частина чистого прибутку (збитку) та чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства). (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)

Чиста вартість реалізації запасів - очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»)

Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості - сума поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»)

Чиста вартість реалізації необоротного активу - найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»)

Чисті активи - активи підприємства за вирахуванням його зобов'язань. (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»)